

**ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
PRE ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM
PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE**

„Pomôž mi, aby som to dokázal sám“

**Učebné osnovy pre prípravný ročník A, B
a C variantu**

*PaedDr. Júlia Mankovičová
riaditeľka školy*

UČEBNÉ OSNOVY PRE PRÍPRAVNÝ ROČNÍK – VARIANT A

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti pre prípravný ročník A variant

1. Charakteristika predmetu Rozvíjanie komunikačnej schopnosti pre prípravný ročník A variant špeciálnych základných škôl, pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, vyučovacím jazykom slovenským.

Prostredníctvom predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa u žiakov rozširuje funkčná komunikácia v kategóriách: žiadanie osobných potrieb, informácií, vyjadrovanie pocitov, komentovanie, reakcie na správanie iných ľudí, vyjadrovanie prosociálnych postojov.

2. Cieľ:

Hlavný cieľ:

Podporiť rozvoj reči a jazykových schopností ako predpokladu k realizácii určitého komunikačného zámeru a funkčného dorozumievania, stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii.

Všeobecné ciele:

- Zapájať sa do skupinovej činnosti, počúvanie príbehu,
 - dokázať počúvať v nerecipročných situáciách, napr. rozhlas, príbehy, video,
 - dokončiť vlastnú úlohu v skupine, bez intervencie učiteľa,
 - potichu počúvať ostatných,
 - počúvať deti a dospelých,
 - pýtať sa a reagovať na otázky a komentovať to, čo sa povedalo,
 - dokázať sa sústrediť na jeden zvuk, napr. hlas spomedzi iných,
 - počúvať a nasledovať inštrukcie a usmernenia,
 - postupne poznávať okolitý svet, v ktorom sa bude pohybovať, o ktorom bude rozmýšľať a ktorý bude hodnotiť,
 - pamäťovo si osvojiť primerané množstvo informácií z najbližšieho okolia,
 - samostatne myslieť a rozhodovať sa na základe vlastného poznania a vlastnej skúsenosti – zážitkové učenie,
 - rozvíjať sebapoznávanie, sebareflexiu a sebarozvoj na úrovni primeranej jeho veku,
 - vedieť prezentovať svoje vedomosti a zručnosti, svoju prácu,
 - vzájomne si pomáhať pri riešení konkrétnych situácií – výchova k tolerancii, empatii a budúcej tímovej práci,
 - prekonávať prekážky a byť zodpovedný za svoje správanie.
-
- Rozvíjať praktické používanie jazyka na dorozumievanie, a to s použitím verbálnych aj neverbálnych komunikačných prostriedkov.
 - Rozvíjať slovnú zásobu, chápanie pojmov a ich používanie v komunikácii.
 - Rozvíjať jazykový cit, syntaktické a morfológické pravidlá. Aplikovať ich do hovorenej i písanej podoby (podľa individuálnych schopností žiaka).
 - Rozvíjať fonemické uvedomovanie, schopnosť diferencovať dištinkatívne znaky jazyka podľa individuálnych schopností žiaka.
 - Rozvíjať artikulačnú obratnosť a výslovnosť.
 - Rozvíjať rozprávačské schopnosti žiakov podľa individuálnych schopností.

- Rozvíjať taktilné a kinestické vnímanie.
- Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferenciácia, pamäť).
- Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase.
- Rozvíjať motorické schopnosti. V rámci každej komunikačnej situácie neprestajne vyžadovať používanie očného kontaktu so súčasnou verbalizáciou.

3. Proces vyučovania predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa bude realizovať na hodinách rozvíjania komunikačnej schopnosti, 7 hodiny týždenne, spolu 273 hodín ročne. Súčasťou predmetu RKS je aj Augmentatívna a alternatívna komunikácia. Náhradné a doplnkové komunikačné systémy potom používajú žiaci v bežnej komunikácii a na všetkých vyučovacích predmetoch. Odporúčame využívať systém VOKS /výmenný obrázkový komunikačný systém/ a metodiku od autoriek S. Kapálikovej a L. Vencelovej, ktorá nadväzuje na čiastočnú slovenskú adaptáciu práce D.B. El'konina, ktorá sa využíva na rozvíjanie fonematického uvedomovania.

Rozvíjanie komunikácie sa deje u detí neustále, počas celého vyučovania. Realizuje sa na každej vyučovacej hodine, na každom vyučovacom predmete (na rôznej úrovni a v rozličnej miere). Podnecuje rozvoj pamäti, pozornosti, obrazotvornosti.

Rytmizovaním básničiek, riekaniiek a nácvikom pohybovo-rytmických hier rozvíjame nielen pohybové schopnosti a zručnosti, ktoré spätne vplývajú na vývin reči.

4. Obsah vzdelávania

Obsah predmetu RKS je zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

- Nadväzovanie kontaktu v komunikácií.
- Používanie jazyka v sociálnych interakciách (vyjadrenie svojich potrieb a želaní).
- Porozumenie inštrukciám, povelom, usmerneniam.
- Vykonávať činnosti podľa inštrukcií.
- Neslovné reakcie (pohyby, gestá, mimika).
- Skupinové činnosti a spolupráca.
- Rešpektovať komunikačného partnera.
- Aktívna a pasívna slovná zásoba.
- Vytváranie otázok a odpovedí k danej téme.
- Počúvanie s porozumením (rozhlas, rozprávanie príbehu).
- Pozeranie a vnímanie obsahu videného.
- Diferenciácia a pomenovanie zvukov.
- Eliminácia rušivých elementov pri komunikácii.
- Nácvik a rytmizácia básničiek a riekaniiek.
- Nácvik pohybovo-rytmických hier.
- Prednes krátkych literárnych útvarov.

Obsah musí byť v súlade s mentálnymi a komunikačnými schopnosťami dieťaťa, bez ohľadu na fyzický vek.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prebieha celým vyučovacím procesom.

Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Ciele dosahovať rozmanitými spôsobmi, podľa individuálnych možností a schopností žiaka, ním preferovaných aktivít a vychádzajúc z tvorivosti učiteľa a prirodzených možností sociálneho a komunikačného prostredia školy.

Fixovať slovo s obrázkom – je nutné používať knihy, kde je prevaha ilustrácií nad textom.

Doplňať/čítať ilustrácie vlastnými vetami a textom – tvoríme ďalšie vety, popisujeme ilustráciu, učíme žiakov čítať obrázky, tvoriť viac viet na jeden obrázok a všímať si to podstatné.

Čítať najprv leporelá a knihy s tvrdými kartónovými stranami – žiaci sa učia čítať knihu, listovať v nej. Len čo to zvládnu, prejdeme ku knihám s ohybnými stranami.

Pragmatická rovina jazyka:

Porozumenie reči

- Komentovanie „tu a teraz“. Komentovaním činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Postupujeme od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov.
- Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera.

Rozvíjanie expresívnej reči

- Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky.
- Nehovoriaci žiaci komentujú s pomocou posunkov, grafických znakov alebo iným
- náhradným komunikačným prostriedkom.
- Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny,
- jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií.
- Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.

Rozhovor

- Jednoduchý rozhovor s komunikačným partnerom.
- Začiatok a ukončenie rozhovoru.
- Odpoveď na otázku.
- Modelové hry, dramatizácia.
- **Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy**

Lexikálno-sémantická rovina jazyka

- Pomenovanie skutočných predmetov a javov .
- Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.)
- Kľúčové slová.
- Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.
- **Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy.**

Morfologicko-syntaktická rovina jazyka

- Nácvik ohýbania slov, nácvik predložkových väzieb a analógie primerane schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom.
- Opakovanie viet.
- Tvorba viet.
- Rozvoj porozumenia reči.
- **Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy.**

Foneticko-fonologická rovina:

- Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti.
- Hry s nerečovými zvukmi.
- Rozlišovanie zvukov reči rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov.
- Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove.
- Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.
- **Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy.**

Rozvíjanie rozprávačských schopností:

- Pozorovanie osôb a udalostí v okolí
- Jednoduché rozprávanie zážitku podľa obrázkov, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí.
- Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami.
- **Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou:**
Rozvíjať taktilné a kinestetické vnímanie
- Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností.
- Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferenciacia, pamäť).
- Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru.
- Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod.
- Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy.
- Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie – kategorizácia.

- Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zraková, pracovná pamäť, pamäťový nácvik riekaniak).
- Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase
- Cvičenia pravoľavej orientácie (telesná schéma).
- Serialita (nácvik sekvencií, postupnosti).
- Rozvíjať motorické schopnosti
- Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonografortmiky.
- grafomotoriky, fonografortmiky.

Odporúčané rozprávky a knihy v obsahu:

ROZPRÁVKY

Medovníková/perníková chalúpka; Červená čiapočka; O Budulínkovi; Dlhý, široký a bystrozraký; Kozliatka a vlk; Tri prasiatka; Škaredé káčatko; Koza odratá a jež; Zatúlané húsa; Pampúšik; O psíčkoví a mačičke; Rozprávka o sliepočke a kohútikovi; O rukavičke/Domček, domček kto v tebe býva; O rybárovi a zlatej rybke; Ako išlo vajce na vandrovkú; Rozprávka o repe; O Gaštankovi, čo nemal kožúšok; Čin, Čin; Janko Hráško; O dvanástich mesiačikoch; Hrnček var!; Palica, von z vreca!; Macko Uško; Tri medvede...

ROZPRÁVKOVÉ KNIŽKY

Môj macík; Moja prvá čítanka; Čo si hračky rozprávali; Utopený mesiačik; Rozprávky o zvieratkách (V. G. Sutejev)

PRÍBEHY ZO ŽIVOTA DETÍ

Janka a Danka

Autori: M. Ďuríčková, M.R. Martáková, D. Hevier, H. Zelinová, E. Gašparová, N. Tánska, M. Jančová, J. Šrámková, K. Bendová, M. Haštová, J. Pavlovič, R. Móric, E. Čepčeková

OBRÁZKOVÉ KNIŽKY

Obrázkové čítanie

Autori: V. Machaj, Z. Vlach – M. Novacký, J. Kontár, E. Vančurová, E. Weberová, I. Imro, J. Navrátil, A. Okruhlicová

RKS – knihy a rozprávky	Téma
Knihy: V lese a na čistinke Rozprávky o zvieratkách /Sutejev/: Palička pomocníčka, Príbehy Maťa a Klinčeka: Ako vyhnali diviaka Rozprávky: Palička – pomocníčka Jablko Červená čiapočka Koža rohatá a jež Domček , kto v tebe býva Pampúšik Tri medvede	Lesné zvieratá
Knihy: Rozprávky o psíčkovi a mačičke Rozprávky o zvieratkách /Sutejev/: Kuriatko a kácatko Zabavme sa s Macom Pacom Rozprávky: Rozprávka o sliepočke a kohútikovi Kuriatko a kácatko Ako išlo vajce na vandrovkú O repe Maco Paco pomáha na gazdovstve Mechúrik Koščúrik Kozliatka a vlk Škaredé kácatko	Domáce zvieratá
Rozprávky: O repe Komu dáme mliečko?	Zelenina
Kniha: Rozprávky o zvieratkách /Sutejev/: Kto povedal mňau?	Zvuky zvierat
Kniha: Rok Rozprávka: Čačky hračky / Bendová/	Rok
Kniha: Rozprávky o zvieratkách /Sutejev/: Jablko O gaštankovi, čo nemal kožúšok	Jeseň
Rozprávka: O dvanástich mesiačikoch Kniha: Maco Snehuliakom Téma jar: Kniha: Dobrodružstvo s myškami Téma leto: Čačky hračky / Bendová/: Smädne kvietky Téma rodina- členovia: Rozprávky: O repe Červená čiapočka	Zima

Rozprávky: Tri prasiatka O rybárovi a zlatej rybke Dlhý, široký a bystrozraký Janko Hraško	Na poli, v lese, v záhrade
Rozprávky: Tri prasiatka O rybárovi a zlatej rybke Dlhý, široký a bystrozraký Janko Hraško	Remeslá
Kniha: Maco Snehuliakom: Nezvyčajný vianočný stromček	Vianoce

Témy čerpané z Vecného učiva ŠkVP

Základná orientácia

Svoje meno, priezvisko.

Orientácia v priestore: trieda, budova školy.

Spoznávanie zariadenia triedy.

Porozumenie najjednoduchším časovým údajom a vzťahom: deň-noc, svetlo-tma.

Spoznávanie vlastného tela: ukázanie aspoň troch pomenovaných častí svojho tela.

Poznávanie prírody

Domáce zvieratá: pes, mačka.

Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď.

Pojmy: vtáky a hmyz.

Rastliny: kvety a stromy.

Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia.

Orientácia v bežných životných situáciách

Verejná doprava: výstup a nástup do dopravného prostriedku.

Správanie sa v obchode, rozoznať obchody podľa zamerania – potraviny, hračky.

Úloha lekára a zdravotnej sestry.

5. Časová dotácia

Tematický celok	Počet hodín
Pragmatická rovina	60
Morfologicko-syntaktická rovina	40
Lexikálno-sémantická rovina	60
Rozvíjanie iných schopností žiakov spojených s komunikáciou	30
Foneticko-fonologická rovina jazyka	33
Rozvíjanie rozprávačských schopností	50

Rozvíjanie grafomotorických zručností pre prípravný ročník

A variant

1. Charakteristika predmetu Rozvíjanie grafomotorických zručností. Vyučovací predmet má špecifický charakter z hľadiska samotných cieľov a obsahu, ale aj foriem, metód a používaných prostriedkov. Žiak si rozvíja a upevňuje grafomotorické zručnosti.

2. Ciele:

- Nadobudnúť prvé skúsenosti v používaní písacieho nástroja,
- rozvíjať jemnú motoriku,
- vypestovať správny návyk držania písacích potrieb,
- viesť žiaka k správnej pozícii tela pri písaní.

3. Proces vyučovania predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa bude realizovať na hodinách rozvíjania grafomotorických zručností, 2 hodiny týždenne, spolu 78 vyučovacích hodín ročne. Rozvíjaním elementárnych grafických zručností pripravujeme žiaka na výučbu písania. Využívame vymaľovánky, prstomaľbu, maľbu štetcom, kresbu, modelovanie. Učíme žiakov sústrediť sa na prácu a zotrvať pri nej určitý čas, ktorý postupne predlžujeme. Zápasťie uvoľňujeme rozličnými cvikmi, ktoré dopĺňame básničkami a riekankami. Dáme možnosť deťom pracovať na tabuli, na grafických tabuliach, na papieri. Využívame kriedu, farbičky, voskový pastel, rudku, fixky, ceruzku.

4. Obsah vzdelávania:

Používanie oboch rúk pri cvičení jemnej a hrubej motoriky.

Nácvik uchopovania písacieho nástroja (voskový pastel, krieda) do dlane.

Čmáranie na zvislú plochu (tabuľa).

Nacvičovanie uchopovania písacieho nástroja (pastelky, ceruzky) prstami, zanechávanie stopy na podložke/papieri.

Čmáranie, opakované čmáranie dominantnou rukou.

Kruhové čmáranie.

Čmáranie vertikálnych smerom – k hornej a dolnej časti papiera bez prerušovania.

Čiary, kruhy, špirály, vlnovky, oblúky slučky, ovály.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Používanie oboch rúk pri cvičení jemnej a hrubej motoriky	10
Uchopovanie písacieho nástroja do dlane	8
Čmáranie na zvislú plochu	6
Uchopovanie písacieho nástroja prstami	14
Čmáranie dominantnou rukou	6
Kruhové čmáranie	8
Čmáranie vertikálnym smerom	8
Čiary, kruhy, špirály, vlnovky, oblúky, slučky, ovály	18

Matematika pre prípravný ročník A variant

1. Charakteristika predmetu Matematika pre prípravný ročník pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, vyučovacím jazykom slovenským.

Vyučovanie matematiky sa snaží všetkým žiakom, spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni, poskytnúť adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života a aj budúceho pracovného pomeru. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

2. Ciele:

- Rozvíjať schopnosť triediť predmety, vlastnosti podľa určitých kritérií, ako
- predpokladu rozvíjania základných matematických zručností a návykov,
- utvárať základné matematické predstavy,
- vedieť počítat' od 1 do 5,
- rozlišovať niektoré základné geometrické tvary.

3. Proces vyučovania predmetu matematika sa bude realizovať na hodinách matematiky, 3 hodiny týždenne, spolu 117 vyučovacích hodín ročne.

V prípravnom ročníku si žiaci prostredníctvom manipulácie s reálnymi predmetmi, prostredníctvom reálnych situácií osvojujú základné logické operácie, ktoré sú východiskom pre ďalšie matematické zručnosti. Pri triedení predmetov sa snažíme, aby žiak rozpoznal ich najdôležitejšie vlastnosti a podľa nich ich aj rozdelil. Náročnosť zvyšujeme od ľahko rozlíšiteľných predmetov až po podobné. Využívame predmety reálneho života, ktoré žiak dobre pozná. Žiaci sa prostredníctvom manipulácie s konkrétnymi predmetmi učia postupne počítat' od 1 do 5 (počítanie prstov na ruke, ceruziek a pod.), nevyžadujeme písanie číslíc, naučíme ich číslice čítať a priraďovať k množstvu 1- 5.

4. Obsah vzdelávania

Porovnávanie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.

Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.

Vzťahy: málo – veľa, viac – menej, malý – veľký.

Vzťahy: dopredu - dozadu, hore - dole, vpravo – vľavo.

Priraďovanie predmetov k rovnakým predmetom.

Priraďovanie predmetov k tomu čo ich dopĺňa.

Skladanie častí z celku.

Počítanie po jednej do 5.

Triedenie číslíc.

Priraďovanie čísla k množstvu.

Priraďovanie množstva k číslu.

Rozlišovanie a triedenie tvarov: kruh, štvorec.

Vyhľadávanie rovnakých obrázkov.

5. Časová dotácia

Tematický celok	Počet hodín
Porovnávanie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.	10
Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.	7
Vzťahy: málo – veľa, viac – menej, malý – veľký.	7
Vzťahy: dopredu - dozadu, hore - dole, vpravo – vľavo.	10
Priradovanie predmetov k rovnakým predmetom.	7
Priradovanie predmetov k tomu čo ich dopĺňa.	7
Skladanie častí z celku.	7
Počítanie po jednej do 5.	10
Triedenie číslíc.	7
Priradovanie čísla k množstvu.	7
Priradovanie množstva k číslu.	7
Rozlišovanie a triedenie tvarov: kruh, štvorec.	10
Vyhľadávanie rovnakých obrázkov.	7
Opakovanie	14

Vecné učenie pre prípravný ročník A variant

1. Charakteristika predmetu Vecné učenie. Vecné učenie je syntézou najjednoduchších prírodovedných a spoločenskovedných poznatkov, ktoré žiaci získavajú na základe pozorovania prírodných zmien počas roka a vzťahov medzi človekom a prírodou.

2. Ciele:

- Poznať osobné údaje,
- orientovať sa v čase a priestore,
- spoznávať prírodu v priamom kontakte,
- orientovať sa v bežných životných situáciách.

3. Proces vyučovania predmetu vecné učenie sa bude realizovať na hodinách vecného učenia, 1 hodinu týždenne, spolu 39 vyučovacích hodín ročne.

4. Obsah vzdelávania:

Základná orientácia

Svoje meno, priezvisko.

Orientácia v priestore: trieda, budova školy.

Spoznávanie zariadenia triedy.

Porozumenie najjednoduchším časovým údajom a vzťahom: deň-noc, svetlo-tma.

Spoznávanie vlastného tela: ukázanie aspoň troch pomenovaných častí svojho tela.

Poznávanie prírody

Domáce zvieratá: pes, mačka.

Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď.

Pojmy: vtáky a hmyz.

Rastliny: kvety a stromy.

Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia.

Orientácia v bežných životných situáciách

Verejná doprava: výstup a nástup do dopravného prostriedku.

Správanie sa v obchode, rozoznať obchody podľa zamerania – potraviny, hračky.

Úloha lekára a zdravotnej sestry.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Základná orientácia	12
Poznávanie prírody	12
Orientácia v bežných životných situáciách	15

Pracovné vyučovanie pre prípravný ročník A variant

1. Charakteristika predmetu Pracovné vyučovanie. Pre žiaka je pracovné vyučovanie dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Prispieva k rozvoju jeho schopností, možností a zručností.

V pracovnom vyučovaní získavajú žiaci základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. Učia sa rozoznávať druhy materiálov, ich vlastnosti, poznávať konštrukciu a funkciu nástrojov, učia sa hovoriť o tom, čo robia a s čím pracujú. Žiaci sa postupne primerane veku vedú k chápaniu vzťahov medzi materiálom, nástrojmi a spôsobmi práce. Postupne sa tak rozvíja ich technické myslenie a vyjadrovanie a technická pripravenosť. Pracovné vyučovanie vzbudzuje u žiakov záujem o prácu, uspokojuje ich túžbu po činnosti, zameranie práce na užitočný výsledok vzbudzuje ich iniciatívu a pozitívny vzťah k práci, pestuje zmysel pre poriadok, cit pre krásu a vhodnosť materiálu, nástrojov a spôsobov práce.

2. Ciele:

- Upevňovať základné hygienické návyky a sebaobslužné zručnosti,
- rozvíjať schopnosti a zručnosti žiakov,
- rozvíjať samostatnosť žiaka,
- utvárať základné hygienické návyky a samoobslužné zručnosti,
- utvárať základné návyky pri stravovaní,
- rozvíjať jemno-motorické zručnosti,
- rozvíjať pozornosť a zmyslové vnímanie,
- rozlišovať rôzne materiály,
- adekvátne používať predmety a hračky,
- utvárať základné pracovné zručnosti a návyky,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti pri pestovateľských prácach,
- nacvičovať pracovné činnosti v prirodzených podmienkach, v ktorých ich žiak bude viesť v praktickom živote vykonávať,
- priebežne po celý školský rok vykonávať práce v kútiku živej prírody.

3. Proces vyučovania predmetu pracovné vyučovanie sa bude realizovať na hodinách pracovného vyučovania, 2 hodín týždenne, spolu 78 hodín ročne. Žiaci prípravného ročníka si predovšetkým osvojujú základné hygienické a samoobslužné návyky primerane k svojej úrovni. Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie. Nevyhnutným doplnkom dielne je príručná lekárnička. V pestovateľských prácach sa na školskom pozemku (záhrade) určí pre jednotlivé pracovné skupiny dostatočná plocha s prihliadnutím na vek a možnosti žiakov a na technickú vybavenosť školy. Na pestovateľské práce možno využiť aj kútik prírody v každej učebni.

4. Obsah vzdelávania :

Sebaobslužné činnosti

Osobná hygiena: nácvik činností a postupov potrebných pri osobnej hygieene. Používanie hygienických potrieb. Osvojenie si hygienických návykov podľa pokynov. Používanie WC (splachovanie), používanie toaletného papiera, vreckovky, hrebeňa. Vyzliekanie a obliekanie odevu s pomocou. Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.

Zapnutie a rozopnutie veľkého gombíka. Používanie zipsu, patentiek a háčikov s pomocou.

Základné návyky pri stravovaní. Potreby pre stravovanie: spoznať vlastné a používať ich. Používanie lyžice pri jedle. Samoobsluha pri desiatovaní.

Práce v domácnosti

Odkladanie predmetov na určené miesto s pomocou.

Odkladanie odevu a obuvi na určené miesto s pomocou.

Čistenie topánok: osvojenie si postupu jednoduchého čistenia topánok.

Vedieť vymeniť uterák. Používanie štipcov na bielizeň. Utieranie prachu, zametanie s pomocou. Pozbieranie smetí do koša s pomocou.

Obsluha bežných domácich audio a video zariadení s pomocou.

Primerané používanie predmetov, hračiek.

Otváranie a zatváranie dvier, okien, zásuviek. Zapínať a vypínať osvetlenie.

Odskrutkovanie a zaskrutkovanie veka pohára.

Púšťanie vody: kohútik, páková batéria.

Rozlíšenie potravín od ostatných predmetov.

Rozlíšenie potravín, ktoré patria do chladničky.

Rozlíšenie odpadkov od iných predmetov.

Jednoduché prestieranie k stolovaniu. Odkladanie špinavého riadu zo stola.

Utieranie stola. Odkladanie riadu na určené miesto podľa pokynov.

Rozpoznanie špinavého a čistého riadu. Základy bezpečnosti v kuchyni.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Manipulovanie s drobným materiálom. Triedenie, priradovanie, porovnávanie, ukladanie predmetov a prírodnín podľa vlastností: farba, veľkosť, tvar, materiál.

Napichávanie, navliekanie a nalepovanie drobného materiálu.

Vytváranie mozaík, vzorov podľa určitého pravidla.

Práce s papierom

Spoznávanie základných vlastností papiera: farba, povrch, hrúbka.

Triedenie, priradovanie a porovnávanie rôznych druhov papiera podľa vlastností.

Práca s papierom: obkresľovanie šablóny, trhanie, krčenie, nalepovanie, zlepovanie, oblepovanie, prekladanie, skladanie a strihanie.

Pečiatkovanie a potláčanie papiera odtlačkami rozličných predmetov.

Montážne a demontážne práce

Triedenie, priradovanie a porovnávanie rôznych druhov stavebníc podľa vlastností: veľkosť, farba, tvar, materiál.

Skladanie a rozkladanie predmetov a stavebníc. Ukladanie na seba, vedľa seba, spájanie, skrutkovanie, zasúvanie a pod.

Skladanie jednoduchého puzzle, mozaiky, domina.

Pestovateľské práce

Starostlivosť o izbové rastliny: polievanie, odstraňovanie odumretých častí rastlín, kyprenie pôdy, ošetrovanie listov.

Oboznámenie sa so sadením, klíčením a rastom rastlín.

Sadenie semien do kvetináčov: tráva, hrach, fazuľa.

Pozorovanie prírody v parku, v sade a v záhrade.

5. Časová dotácia:

Tematický celok	Počet hodín
Sebaobslužné činnosti.	22
Práce v domácnosti.	20
Práce s drobným materiálom.	10
Práce s papierom.	10
Montážne a demontážne práce.	8
Pestovateľské práce.	8

Hudobná výchova, prípravný ročník, A variant

1. Charakteristika predmetu Hudobná výchova. Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe ale aj iných druhoch umenia.

Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu. Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie. Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

2. Ciele:

- Rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie,
- rozvíjať sluchovú diferenciáciu,
- rozvíjať senzomotorické schopnosti,
- orientovať žiakov pri počúvaní skladieb aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, regionálnej tvorbe,
- rozvíjať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry.

3. Proces vyučovania predmetu hudobná výchova sa bude realizovať na hodinách hudobnej výchovy, 1 hodinu týždenne, spolu 39 vyučovacích hodín ročne. Vzbudíme u detí záujem a radosť z detskej hudby, učíme ich používať hlas. Vyberáme piesne, ktoré sa deti ľahko učia, hlavne jednoduché ľudové piesne. Snažíme sa s deťmi spievať každý deň. Vzbudíme tým dobrú náladu a príjemnú atmosféru, ktorá je veľmi dôležitá pre deti.

4. Obsah vzdelávania:

Počúvanie reprodukovanej hudby

Výber žánrov a voľba intenzity primerane a podľa výberu žiakov s pomocou učiteľa.

Pasívne vnímanie zvukov

Zvuky vyludzované na jednoduchých nástrojoch Orffovho inštrumentária, vzbudenie záujmu o vyludzované zvuky Orffovho inštrumentária.

Detské rečňovanky, vyčítanky, piesne o prírode, o zvieratách, hudobné rozprávky, skladby (napr. uspávkanka, pochod) a detské pohybové hry.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Počúvanie reprodukovanej hudby	5
Pasívne vnímanie zvukov	7
Detské rečňovanky, vyčítanky	5
Piesne o prírode, o zvieratách, hudobné rozprávky	9
Skladby, uspávanky	4
Pohybové hry	9

Výtvarná výchova pre prípravný ročník A variant

1. Charakteristika predmetu Výtvarná výchova. Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov. Využíva sa esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdžanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia.

2. Ciele:

- Rozvíjať jemnú a hrubú motoriku,
- rozvíjať motoriku rúk a prstov,
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu,
- rozvíjať percepciu,
- rozvíjať zmyslové vnímanie.

3. Proces vyučovania predmetu výtvarná výchova sa bude realizovať na hodinách výtvarnej výchovy, 1 hodinu týždenne, spolu 39 vyučovacích hodín ročne. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka. Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov. Precvičovanie motoriky rúk a prstov: mávanie, tleskanie, krúženie, hladkanie rôznych materiálov. Žiaci pozorujú a zbierajú na vychádzkach prírodné materiály: kamienky, halúzky, plody, listy a pod., pozorujú ich, triedia a porovnávajú, zoskupujú, vtlačajú do vhodných materiálov - hlina, sadra, plastelína.

4. Obsah vzdelávania:

Kresba (mäkká ceruza, rudka, krieda, voskový pastel, suchý pastel) Kreslenie tvarovo nenáročných predmetov. Voľné kreslenie: čiary, oblúky, kruhy, veľkým aj malým pohybom.

Maľba (štetec, tampón, drevko, prsty / akvarelové farby, temperové farby) Základné zručnosti v práci so štetcom a farbami. Liatie, kvapkanie, dotváranie farebných škvŕn, hra s farbou.

Modelovanie (plastelína, modurit, cesto) Poznávanie základných vlastností modelovacích materiálov stláčaním, miesením, valkaním, vyťahovaním. Manipulácia s modelovacími materiálmi: vykrajovanie, šúľanie, vytváranie guľôčky, valčeka z plastelíny na stole a v dlani. Vytváranie modelov jednoduchého tvaru z modelovacej hmoty, podľa vzoru. Ukladanie vytvoreného tvaru na príslušnú šablónu. Vytváranie modelov z piesku pomocou formičiek. Používanie štipcov: vyštipnúť malé kúsky z plastelíny.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Kresba	15
Maľba	15
Modelovanie	9

Telesná a športová výchova pre prípravný ročník A variant

1. Charakteristika predmetu Telesná a športová výchova. Žiak vhodnými telesnými aktivitami získava optimálny telesný a pohybový rozvoj, dosahuje žiadaný stupeň telesnej zdatnosti, odolnosti a pohybových zručností v rámci jeho obmedzených možností a rešpektovaním jeho výrazných individuálnych osobitostí. Zo zdravotného hľadiska je významná kompenzačná, reedukačná a relaxačná funkcia telesnej a športovej výchovy, zameraná k zmierňovaniu alebo odstraňovaniu pohybových nedostatkov, nahradzovaniu chýbajúcich zručností inými a k zlepšovaniu celkového fyzického stavu.

2. Ciele:

- Upevňovať základné hygienické návyky v súvislosti s telesnou a športovou výchovou,
- rozvíjať komunikačnú schopnosť,
- prijať stanovené pravidlá,
- vytvárať sebakontrolu,
- prispôbiť sa požiadavkám skupiny,
- uvedomovať si vlastné telo v súvislosti s telovýchovnými aktivitami,
- rozvíjať koordináciu oko - ruka.

3. Proces vyučovania predmetu telesná a športová výchova sa bude realizovať na hodinách telesnej a športovej výchovy, 3 hodiny týždenne 117 vyučovacích hodín ročne.

Činnosti sa zameriavajú na upevňovanie zručností, ktoré žiak ovláda, na ich rozvíjanie a zdokonaľovanie.

4. Obsah vzdelávania:

Podávanie lopty učiteľovi, podávanie lopty spolužiakovi.

Sezónne činnosti v zimnom období - hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie sa na miernom svahu, v jarnom a v letnom období turistika, podľa možností v ktoromkoľvek ročnom období aj plávanie.

Pri pohybových aktivitách využívame hry orientované na kooperáciu s učiteľom, hry orientované na koordináciu pohybov končatín napodobňovaním učiteľa alebo s pomocou.

Hry zamerané na rozvoj rovnováhy, laterality.

Hry zamerané na telesnú schému – hlava, krk, chrbát, ramená, kolená, chodidlá.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Podávanie lopty	20
Sezónne činnosti v zimnom období	17
Sezónne činnosti v jarnom a letnom období	30
Hry zamerané na kooperáciu a koordináciu	10
Hry zamerané na rozvoj rovnováhy, laterality.	10
Hry zamerané na telesnú schému – hlava, krk, chrbát, ramená, kolená, chodidlá.	20

UČEBNÉ OSNOVY PRE PRÍPRAVNÝ ROČNÍK – VARIANT B

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti pre prípravný ročník B variant

1. Charakteristika predmetu Rozvíjanie komunikačnej schopnosti pre prípravný ročník B variant špeciálnych základných škôl, pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, vyučovacím jazykom slovenským.

Prostredníctvom predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa u žiakov rozširuje funkčná komunikácia v kategóriách: žiadanie osobných potrieb, informácií, vyjadrovanie pocitov, komentovanie, reakcie na správanie iných ľudí, vyjadrovanie prosociálnych postojov.

2. Cieľ:

Hlavný cieľ:

Podporiť rozvoj reči a jazykových schopností ako predpokladu k realizácii určitého komunikačného zámeru a funkčného dorozumievania, stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii.

Všeobecné ciele:

- Zapájať sa do skupinovej činnosti, počúvanie príbehu,
 - dokázať počúvať v nerecipročných situáciách, napr. rozhlas, príbehy, video,
 - dokončiť vlastnú úlohu v skupine, bez intervencie učiteľa,
 - potichu počúvať ostatných,
 - počúvať deti a dospelých,
 - pýtať sa a reagovať na otázky a komentovať to, čo sa povedalo,
 - dokázať sa sústrediť na jeden zvuk, napr. hlas spomedzi iných,
 - počúvať a nasledovať inštrukcie a usmernenia,
 - postupne poznávať okolitý svet, v ktorom sa bude pohybovať, o ktorom bude rozmýšľať a ktorý bude hodnotiť,
 - pamäťovo si osvojiť primerané množstvo informácií z najbližšieho okolia,
 - samostatne myslieť a rozhodovať sa na základe vlastného poznania a vlastnej skúsenosti – zážitkové učenie,
 - rozvíjať sebapoznávanie, sebareflexiu a sebarozvoj na úrovni primeranej jeho veku,
 - vedieť prezentovať svoje vedomosti a zručnosti, svoju prácu,
 - vzájomne si pomáhať pri riešení konkrétnych situácií – výchova k tolerancii, empatii a budúcej tímovej práci,
 - prekonávať prekážky a byť zodpovedný za svoje správanie.
-
- Rozvíjať praktické používanie jazyka na dorozumievanie, a to s použitím verbálnych aj neverbálnych komunikačných prostriedkov.
 - Rozvíjať slovnú zásobu, chápanie pojmov a ich používanie v komunikácii.
 - Rozvíjať jazykový cit, syntaktické a morfológické pravidlá. Aplikovať ich do hovorenej i písanej podoby (podľa individuálnych schopností žiaka).
 - Rozvíjať fonematické uvedomovanie, schopnosť diferencovať dištingtívne znaky jazyka podľa individuálnych schopností žiaka.

- Rozvíjať artikulačnú obratnosť a výslovnosť.
- Rozvíjať rozprávačské schopnosti žiakov podľa individuálnych schopností.
- Rozvíjať taktilné a kinestické vnímanie.
- Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferenciácia, pamäť).
- Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase.
- Rozvíjať motorické schopnosti. V rámci každej komunikačnej situácie neprestajne vyžadovať používanie očného kontaktu so súčasnou verbalizáciou.

3. Proces vyučovania predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa bude realizovať na hodinách rozvíjania komunikačnej schopnosti, 4 hodiny týždenne, spolu 156 hodín ročne. Súčasťou predmetu RKS je aj Augmentatívna a alternatívna komunikácia. Náhradné a doplnkové komunikačné systémy potom používajú žiaci v bežnej komunikácii a na všetkých vyučovacích predmetoch. Odporúčame využívať systém VOKS /výmenný obrázkový komunikačný systém/ a metodiku od autoriek S. Kapálikovej a L. Vencelovej, ktorá nadväzuje na čiastočnú slovenskú adaptáciu práce D.B. Elkonina, ktorá sa využíva na rozvíjanie fonematického uvedomovania.

Rozvíjanie komunikácie sa deje u detí neustále, počas celého vyučovania. Realizuje sa na každej vyučovacej hodine, na každom vyučovacom predmete (na rôznej úrovni a v rozličnej miere). Podnecuje rozvoj pamäti, pozornosti, obrazotvornosti. Rytmizovaním básničiek, riekaniek a nácvikom pohybovo-rytmických hier rozvíjame nielen pohybové schopnosti a zručnosti, ktoré spätne vplyvajú na vývin reči.

4. Obsah vzdelávania

Obsah predmetu RKS je zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie. Obsah musí byť v súlade s mentálnymi a komunikačnými schopnosťami dieťaťa, bez ohľadu na fyzický vek. Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prebieha celým vyučovacím procesom.

Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Ciele dosahovať rozmanitými spôsobmi, podľa individuálnych možností a schopností žiaka, ním preferovaných aktivít a vychádzajúc z tvorivosti učiteľa a prirodzených možností sociálneho a komunikačného prostredia školy.

Fixovať slovo s obrázkom – je nutné používať knihy, kde je prevaha ilustrácií nad textom.

Dopĺňať/čítať ilustrácie vlastnými vetami a textom – tvoríme ďalšie vety, popisujeme ilustráciu, učíme žiakov čítať obrázky, tvoriť viac viet na jeden obrázok a všímať si to podstatné.

Čítať najprv leporelá a knihy s tvrdými kartónovými stranami – žiaci sa učia čítať knihu, listovať v nej. Len čo to zvládnu, prejdeme ku knihám s ohybnými stranami.

Pragmatická rovina jazyka:

Porozumenie reči

- Komentovanie „tu a teraz“. Komentovaním činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Postupujeme od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov.
- Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera.

Rozvíjanie expresívnej reči

- Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky.
- Nehovoriaci žiaci komentujú s pomocou posunkov, grafických znakov alebo iným
- náhradným komunikačným prostriedkom.
- Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny,
- jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií.
- Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.

Rozhovor

- Jednoduchý rozhovor s komunikačným partnerom.
- Začiatok a ukončenie rozhovoru.
- Odpoveď na otázku.
- Modelové hry, dramatizácia.
- **Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy**

Lexikálno-sémantická rovina jazyka

- Pomenovanie skutočných predmetov a javov .
- Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.)
- Kľúčové slová.
- Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.
- **Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy.**

Morfologicko-syntaktická rovina jazyka

- Nácvik ohýbania slov, nácvik predložkových väzieb a analógie primerane schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom.
- Opakovanie viet.
- Tvorba viet.
- Rozvoj porozumenia reči.
- **Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy.**

Foneticko-fonologická rovina:

- Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti.
- Hry s nerečovými zvukmi.
- Rozlišovanie zvukov reči rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov.
- Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove.
- Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.
- **Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy.**

Rozvíjanie rozprávačských schopností:

- Pozorovanie osôb a udalostí v okolí.
- Jednoduché rozprávanie zážitku podľa obrázkov, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí.
- Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami.

Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou:

Rozvíjať taktilné a kinestetické vnímanie

- Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností.
- Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.

Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferenciacia, pamäť).

- Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru.
- Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod.
- Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy.
- Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie – kategorizácia.
- Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zraková, pracovná pamäť, pamäťový nácvik riekaniek).

Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase

- Cvičenia pravoľavej orientácie (telesná schéma).
- Serialita (nácvik sekvencií, postupnosti).

Rozvíjať motorické schopnosti

- Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky.

Odporúčané rozprávky a knihy v obsahu:

ROZPRÁVKY

Medovníková/perníková chalúpka; Červená čiapočka; O Budulínkovi; Dlhý, široký a bystrozraký; Kozliatka a vlk; Tri prasiatka; Škaredé káčatko; Koza odratá a jež; Zatúlané húsa; Pampúšik; O psíčkovi a mačičke; Rozprávka o sliepočke a kohútikovi; O rukavičke/Domček, domček kto v tebe býva; O rybárovi a zlatej rybke; Ako išlo vajce na vandrovku; Rozprávka o repe; O Gaštankovi, čo nemal kožúšok; Čin, Čin; Janko Hráško; O dvanástich mesiačikoch; Hrňček var!; Palica, von z vreca!; Macko Uško; Tri medvede...

ROZPRÁVKOVÉ KNIŽKY

Môj macík; Moja prvá čítanka; Čo si hračky rozprávali; Utopený mesiačik; Rozprávky o zvieratkách (V. G. Sutejev)

PRÍBEHY ZO ŽIVOTA DETÍ

Janka a Danko

Autori: M. Ďuríčková, M.R. Martáková, D. Hevier, H. Zelinová, E. Gašparová, N. Tánska, M. Jančová, J. Šrámková, K. Bendová, M. Haštová, J. Pavlovič, R. Mórica, E. Čepčeková

OBRÁZKOVÉ KNIŽKY

Obrázkové čítanie

Autori: V. Machaj, Z. Vlach – M. Novacký, J. Kontár, E. Vančurová, E. Weberová, I. Imro, J. Navrátil, A. Okruhlicová

Náročnosť odporúčaných tém sa bude prispôsobovať danému ročníku a individuálnym schopnostiam žiaka.

RKS – knihy a rozprávky	Téma
Knihy: V lese a na čistinke Rozprávky o zvieratkách /Sutejev/: Palička pomocníčka, Príbehy Maťa a Klinčeka: Ako vyhнали diviaka Rozprávky: Palička – pomocníčka Jablko Červená čiapočka Koza rohatá a jež Domček, kto v tebe býva Pampúšik Tri medvede	Lesné zvieratá
Knihy: Rozprávky o psíčkovi a mačičke Rozprávky o zvieratkách /Sutejev/: Kuriatko a káčatko Zabavme sa s Macom Pacom	Domáce zvieratá

Rozprávky: Rozprávka o sliepočke a kohútikovi Kuriatko a káčatko Ako išlo vajce na vandrovkú O repe Maco Paco pomáha na gazdovstve Mechúrik Koščúrik Kozliatka a vlk Škaredé káčatko	
Rozprávky: O repe Komu dáme mliečko?	Zelenina
Kniha: Rozprávky o zvieratkách /Sutejev/: Kto povedal mňau?	Zvuky zvierat
Kniha: Rok Rozprávka: Čačky hračky / Bendová/	Rok
Kniha: Rozprávky o zvieratkách /Sutejev/: Jablko O gaštankovi, čo nemal kožúšok	Jeseň
Rozprávka: O dvanástich mesiačikoch Kniha: Maco Snehuliakom Téma jar: Kniha: Dobrodružstvo s myškami Téma leto: Čačky hračky / Bendová/: Smädné kvietky Téma rodina- členovia: Rozprávky: O repe Červená čiapočka	Zima
Rozprávka: O repe Červená čiapočka	Na poli, v lese, v záhrade
Rozprávky: Tri prasiatka O rybárovi a zlatej rybke Dlhý, široký a bystrozraký Janko Hraško	Remeslá
Kniha: Maco Snehuliakom: Nezvyčajný vianočný stromček Rozprávky: Medovníková chalúpka Vianočné dobrodružstvo	Vianoce

Témy čerpané z Vecného učiva ŠkVP

Základná orientácia

Svoje meno, priezvisko.

Orientácia v priestore: trieda, budova školy.

Spoznávanie zariadenia triedy.

Porozumenie najjednoduchším časovým údajom a vzťahom: deň-noc, svetlo-tma.

Spoznávanie vlastného tela: ukázanie aspoň troch pomenovaných častí svojho tela.

Poznávanie prírody

Domáce zvieratá: pes, mačka.

Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď.

Pojmy: vtáky a hmyz.

Rastliny: kvety a stromy.

Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia.

Orientácia v bežných životných situáciách

Verejná doprava: výstup a nástup do dopravného prostriedku.

Správanie sa v obchode, rozoznať obchody podľa zamerania – potraviny, hračky.

Úloha lekára a zdravotnej sestry.

5. Časová dotácia

Tematický celok	Počet hodín
Pragmatická rovina	30
Morfologicko-syntaktická rovina	26
Lexikálno-sémantická rovina	30
Rozvíjanie iných schopností žiakov spojených s komunikáciou	20
Foneticko-fonologická rovina jazyka	20
Rozvíjanie rozprávačských schopností	30

Rozvíjanie grafomotorických zručností pre prípravný ročník B variant

1. Charakteristika predmetu Rozvíjanie grafomotorických zručností. Žiaci nadobúdajú prvé skúsenosti s používaním písacieho nástroja a vedením jeho stopy. Pri vyučovaní rozvíjania grafomotorických zručností nadväzujeme upevňovaním a rozvíjaním učiva, ktoré je stanovené pre jednotlivé zložky slovenského jazyka, najmä písania a slohu. V prípravnom a aj v ďalších ročníkoch sú dôležité ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová. Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, ako napr. výtvarná výchova, hudobná výchova.

2. Ciele:

- Rozvíjať hrubú a jemnú motoriku rúk,
- zlepšiť jemnú motoriku prstov.

3. Proces vyučovania predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa bude realizovať na hodinách rozvíjanie grafomotorických zručností, 2 hodiny týždenne, spolu 78 vyučovacích hodín ročne.

4. Obsah vzdelávania:

Driblovanie s loptou.

Šitie jednoduchých stehov, navliekanie ihly.

Hra s prstovými farbami, pieskom, vodou, plastelínou a kockami.

Skladanie plošných skladačiek.

Strihanie podľa predlohy.

Používanie jednoduchých detských „remeselných a kuchynských“ nástrojov.

Imitovanie zložitejšieho postavenia prstov.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Driblovanie s loptou.	8
Šitie jednoduchých stehov, navliekanie ihly.	10
Hra s prstovými farbami, pieskom, vodou, plastelínou a kockami.	20
Skladanie plošných skladačiek.	8
Strihanie podľa predlohy.	12
Používanie jednoduchých detských „remeselných a kuchynských“ nástrojov.	12
Imitovanie zložitejšieho postavenia prstov.	8

Matematika pre prípravný ročník B variant

1. Charakteristika predmetu Matematika. Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

2. Ciele:

- Rozvíjať schopnosť diskriminovať a triediť činnosti bežného denného života, predmety, vlastnosti, stavy a pod., podľa určitých kritérií, ako predpokladu rozvíjania základných matematických zručností a návykov.

3. Proces vyučovania predmetu matematika sa bude realizovať na hodinách matematiky, 3 hodiny týždenne, spolu 117 vyučovacích hodín ročne.

Žiaci si prostredníctvom manipulácie s reálnymi predmetmi, prostredníctvom reálnych situácií a stavov osvojujú základné logické operácie, ktoré sú východiskom pre ďalšie matematické zručnosti. Pri výučbe na úvod zaraďujeme úlohu, ktorú má už žiak osvojenú, ktorú rád vykonáva a úspešnosťou súčasne pôsobí motivujúco pre zvládnutie ďalších náročnejších úloh.

4. Obsah vzdelávania:

Porovnávanie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.

Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.

Vzťahy: všetko - nič, všetci - nikto.

Orientácia v priestore. Vzťahy: dopredu – dozadu, hore – dole, vpravo – vľavo.

Priradovanie predmetov k rovnakým predmetom.

Priradovanie predmetov k tomu, čo ich dopĺňa.

Vyhľadávanie rovnakých obrázkov.

Skladanie celku z častí.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Porovnávanie predmetov	18
Triedenie predmetov	21
Vzťahy: všetko - nič, všetci - nikto	12
Orientácia v priestore	12
Priradovanie predmetov	21
Vyhľadávanie rovnakých obrázkov	18
Skladanie celku z častí	15

Vecné učenie pre prípravný ročník B variant

1. Charakteristika predmetu Vecné učenie. Cieľom vyučovacieho predmetu vecné učenie je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

2. Ciele:

- Poznať osobné údaje,
- orientovať sa v priestore,
- orientovať sa v čase,
- spoznávať prírodu v priamom kontakte,
- orientovať sa v bežných životných situáciách.

3. Proces vyučovania predmetu vecné učenie sa bude realizovať na hodinách vecného učenia, 1 hodinu týždenne, spolu 39 vyučovacích hodín ročne.

4. Obsah vzdelávania:

Základná orientácia

Vedieť svoje meno, priezvisko.

Orientácia v priestore: trieda, budova školy.

Spoznávanie zariadenia triedy.

Porozumenie najjednoduchším časovým údajom a vzťahom: deň-noc, svetlo-tma.

Spoznávanie vlastného tela: ukázanie aspoň troch pomenovaných častí svojho tela.

Poznávanie prírody

Domáce zvieratá: pes, mačka.

Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď.

Pojmy: vtáky a hmyz.

Rastliny: kvety a stromy.

Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia.

Orientácia v bežných životných situáciách

Verejná doprava: výstup a nástup do dopravného prostriedku.

Správanie sa v obchode, rozoznať aspoň dva obchody podľa zamerania – potraviny, hračky.

Rozpoznávanie základných potravín.

Úloha lekára a zdravotnej sestry.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Základná orientácia	12
Poznávanie prírody	12
Orientácia v bežných životných situáciách	15

Pracovné vyučovanie pre prípravný ročník B variant

1. Charakteristika predmetu Pracovné vyučovanie. Žiak získava vhodnými formami, metódami a spôsobom primeraným jeho mentálnej úrovni v predmete také vzdelanie, ktoré mu umožní riešiť najnutnejšie úlohy praktického života. Osvojuje si základné hygienické a sebaobslužné návyky, primerane svojim možnostiam a schopnostiam.

2. Ciele:

- Utvárať základné hygienické návyky a samoobslužné zručnosti,
- utvárať základné návyky pri stravovaní,
- rozvíjať jemnú a hrubú motoriku,
- utvárať základné pracovné zručnosti,
- rozlišovať rôzne materiály,
- utvárať schopnosť adekvátne používať predmety,
- utvárať základné pracovné zručnosti.

3. Proces vyučovania predmetu pracovné vyučovanie sa bude realizovať na hodinách pracovného vyučovania, 4 hodiny týždenne, spolu 156 vyučovacích hodín ročne. Manipuláciou s predmetmi a rôznymi materiálmi, ako je napríklad papier a modelovacia hmota, si rozvíja jemnú motoriku, ktorá je základným predpokladom pre rozvíjanie grafomotorických zručností a vykonávanie samoobslužných a pracovných činností.

4. Obsah vzdelávania:

Sebaobslužné činnosti

Osobná hygiena - používanie hygienických potrieb.

Osvojenie si hygienických návykov s pomocou.

Používanie vreckovky, WC (splachovanie), toaletného papiera.

Vyzliekanie a obliekanie odevu s pomocou.

Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.

Zapnutie a rozopnutie veľkého gombíka s pomocou.

Používanie zipsu s pomocou.

Základné návyky pri stravovaní.

Používanie rúk pri jedle.

Práce v domácnosti

Odkladanie predmetov na určené miesto s pomocou.

Odkladanie odevu a obuvi s pomocou.

Utieranie prachu s pomocou.

Zvládnutie výmeny uterákov s pomocou.

Zapínanie a vypínanie osvetlenia.

Púšťanie vody - páková batéria, kohútik.

Používanie štipcov na bielizeň s pomocou.

Primerané používanie predmetov, hračiek.

Oboznámenie sa so zariadením kuchyne.

Rozlíšenie potravín od iných predmetov s pomocou.

Rozlíšenie potravín, ktoré patria do chladničky s pomocou.

Základy jednoduchého prestierania k stolovaniu.

Základy bezpečnosti v kuchyni.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

- Oboznámenie sa s rôznymi materiálmi: papier, textil, drevo, plastelína.
- Triedenie, priradovanie a porovnávanie predmetov podľa farby, veľkosti a tvaru.
- Manipulovanie s predmetmi: dvíhanie, prenášanie, prekladanie, vkladanie, vyberanie, navliekanie, lepenie, presýpanie.

Práce s papierom

- Trhanie, krčenie a lepenie papiera, spoznávanie základných vlastností papiera.
- Obkresľovanie a vyfarbovanie papierovej makety.

Montážne a demontážne práce

- Navliekanie drobných predmetov: korále, krúžky a pod. .
- Manipulovanie s kockami: ukladanie na seba, vedľa seba.
- Odskrutkovanie a zaskrutkovanie veľkej matice na skrutku.
- Práce so stavebnicami podľa výberu žiaka.
- Skladanie jednoduchého puzzle.

Pestovateľské práce

Polievanie izbových kvetov, záhonov a rastlín na pozemku s pomocou. Oboznámenie sa so záhradným náradím: hrable.

Hrabanie lístia s pomocou.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Sebaobslužné činnosti	39
Práce v domácnosti	39
Práce v dielni - práce s drobným materiálom	13
Práce v dielni - práce s papierom	13
Práce v dielni - montážne a demontážne práce	13
Pestovateľské práce	39

Hudobná výchova pre prípravný ročník B variant

1. Charakteristika predmetu Hudobná výchova.

Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe ale aj iných druhoch umenia.

Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu. Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov

2. Ciele:

- Rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie,
- rozvíjať sluchovú diferenciáciu,
- rozvíjať senzomotorické schopnosti,
- rozvíjať spontánnu detskú kreativitu,
- rozvíjať emocionalitu,
- rozvíjať prepojenie pohybovej a hudobnej kultúry,
- rozvíjať hudobnosť žiakov spevom,
- rozvíjať hudobnosť žiakov hrou na jednoduché hudobné nástroje,
- rozvíjať hudobnosť žiakov počúvaním hudby,
- rozvíjať hudobnosť žiakov pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby..

3. Proces vyučovania predmetu hudobná výchova sa bude realizovať na hodinách hudobnej výchovy, 1 hodinu týždenne, spolu 39 vyučovacích hodín ročne.

Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb. Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov. Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie, cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

4. Obsah vzdelávania:

Pasívne vnímanie reprodukovanej hudby.

Výber žánrov a voľba intenzity je prispôsobená individuálnej preferencii a citlivosti sluchového vnímania každého žiaka.

Pasívne vnímanie zvukov.

Vyludzovaných na jednoduchých hudobných nástrojoch Orffovho inštrumentária-vizuálne podporený zdroj zvuku, vzbudenie záujmu o vyludzované zvuky Orffovho inštrumentária -bez vizuálnej podpory zdroja zvuku.

Upútanie pozornosti žiaka zvukmi.

Nadviazanie očného kontaktu so žiakom a následnú komunikáciu so žiakom.

Vnímanie rôznych izolovaných zvukov prostredia.

Zvuky prírody a bežných zvukov života: najprv s vizuálne vnímaným zdrojom, potom bez vizuálnej podpory.

Hudobno-pohybové hry.

Prepojenie hudby a pohybu.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Pasívne vnímanie reprodukovanej hudby	10
Pasívne vnímanie zvukov	9
Upútanie pozornosti žiaka zvukmi	7
Vnímanie izolovaných zvukov z prostredia	5
Hudobno-pohybové hry	8

Výtvarná výchova pre prípravný ročník B variant

1.Charakteristika predmetu Výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačná schopnosť, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie. Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s vyučovacími predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova a pracovné vyučovanie.

2. Ciele:

- Rozvíjať jemnú a hrubú motoriku,
- rozvíjať motoriku rúk a prstov,
- rozvíjať koordinovaný pohyb rúk,
- rozvíjať uchopenie s pinzetou,
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu,
- rozvíjať percepciu,
- rozvíjať zmyslové vnímanie.

3. Proces vyučovania predmetu výtvarná výchova sa bude realizovať na hodinách výtvarnej výchovy, 1 hodinu týždenne, spolu 39 vyučovacích hodín ročne. Precvičovanie motoriky rúk a prstov: mávanie, tleskanie, krúženie, hladkanie rôznych materiálov. Žiaci pozorujú a zbierajú na vychádzkach prírodné materiály: kamienky, halúzky, plody, listy a pod., pozorujú ich, triedia a porovnávajú, rytmicky radia, zoskupujú, vtlačajú do vhodných materiálov - piesok, hlina, blato, sadra, plastelína.

4. Obsah vzdelávania:

Kresba (mäkká ceruza, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel). Kreslenie tvarovo nenáročných predmetov: slnko, kľbko, had, palica. Napodobňovanie jednoduchých tvarov.

Maľba (tampón, drevko, prsty / akvarelové farby, temperové farby). Liatie, kvapkanie, odtlačanie farby. Hra s farbou: vytváranie farebných škvŕn, fúkanie do škvŕn.

Modelovanie (modurit, plastelína). Manipulácia s modelovacími materiálmi: miesenie, stláčanie, ťapkanie, odštipkávanie, valkanie, guľkanie, vyťahovanie, šúľanie, vytváranie guľôčok z plastelíny na stole a v dlani. Používanie štipcov: vyštipnutie malých kúskov z plastelíny.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
kresba	15
maľba	15
modelovanie	9

Telesná a športová výchova pre prípravný ročník B variant

1. Charakteristika predmetu Telesná a športová výchova. Žiak vhodnými telesnými aktivitami získava optimálny telesný a pohybový rozvoj, dosahuje žiadaný stupeň telesnej zdatnosti, odolnosti a pohybových zručností v rámci jeho obmedzených možností a rešpektovaním jeho výrazných individuálnych osobitostí. S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč.

2.Ciele:

- Rozvíjať sociálne zručnosti a komunikačnú schopnosť v aktívnej interakcii s prostredím pri pohybových aktivitách,
- vytvárať sebakontrolu,
- udržať rovnováhu pri cvičení,
- dosiahnuť koordinované pohyby pri jednoduchých cvikoch,
- učiť poradosť,
- rozvíjať senzomotorické schopností,
- uvedomovať si vlastné telo, lateralitu,
- rozvíjať jemnú a hrubú motoriku,
- rozvíjať pohybovú koordináciu,
- rozvíjať koordináciu oko - ruka,
- rozvíjať pozornosť, pamäť, myslenie, vnímanie.

3. Proces vyučovania predmetu telesná a športová výchova sa bude realizovať na hodinách telesnej a športovej výchovy, 3 hodiny týždenne 117 vyučovacích hodín ročne.

Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypí a tiež na rozvoj komunikačnej schopnosti, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

4. Obsah vzdelávania:

Pri krátkych pohybových aktivitách žiakov (10 až 15 minút) zameraných na rozvíjanie koordinácie pohybov uplatňujeme:

- riekanky, detské pesničky spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít, resp. rolové hry,
- kontaktné hry.

Na rozvoj rovnováhy a koordinácie pohybov:

- lozenie po vizualizovanej trase napodobňovaním pohybov učiteľa alebo s jeho fyzickým promptom,
- pochodovanie po vizualizovanej trase napodobňovaním pohybov učiteľa alebo s jeho fyzickým promptom,
- indiánsky skok napodobňovaním pohybov učiteľa alebo s fyzickým promptom,
- kráčanie v podrepe napodobňovaním pohybov učiteľa alebo s fyzickým promptom.

Sezónne činnosti:

- v zimnom období- hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie sa na miernom svahu,
- v jarnom a v letnom období–turistika,
- podľa možností v ktoromkoľvek ročnom období plávanie.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Krátke pohybové aktivity	30
Rozvoj rovnováhy a koordinácie pohybov	35
Sezónne činnosti v zimnom období: hry na snehu, sánkovanie, chôdza	22
Sezónne činnosti v jarnom a letnom období: turistika, plávanie	30

UČEBNÉ OSNOVY PRE PRÍPRAVNÝ ROČNÍK – VARIANT C

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti pre prípravný ročník C variant

1. Charakteristika predmetu Rozvíjanie komunikačnej schopnosti. Cieľom vyučovacieho predmetu je vytvorenie, resp. rozvíjanie komunikačnej schopnosti s atribútmi prostriedku vyjadrovanie potrieb, nadväzovanie kontaktov, ako aj výmeny informácií.

2. Ciele:

- Zapájať sa do skupinovej činnosti, počúvanie príbehu,
- dokázať počúvať v nerecipročných situáciách, napr. rozhlas, príbehy, video,
- dokončiť vlastnú úlohu v skupine, bez intervencie učiteľa,
- potichu počúvať ostatných,
- počúvať deti a dospelých,
- pýtať sa a reagovať na otázky a komentovať to, čo sa povedalo,
- dokázať sa sústrediť na jeden zvuk, napr. hlas spomedzi iných,
- počúvať a nasledovať inštrukcie a usmernenia.

3. Proces vyučovania predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa bude realizovať na hodinách rozvíjania komunikačnej schopnosti, 5 hodín týždenne, spolu 195 vyučovacích hodín ročne. Rozvíjanie komunikácie sa deje u detí ale neustále, počas celého vyučovania.

4. Obsah vzdelávania:

Ciele dosahovať rozmanitými spôsobmi, podľa individuálnych možností a schopností žiaka, ním preferovaných aktivít a vychádzajúc z tvorivosti učiteľa a prirodzených možností sociálneho a komunikačného prostredia školy.

- Nadväzovanie kontaktu v komunikácií.
- Používanie jazyka v sociálnych interakciách (vyjadrenie svojich potrieb a želaní).
- Porozumenie inštrukciám, povelom, usmerneniam.
- Vykonávať činnosti podľa inštrukcií.
- Neslovné reakcie (pohyby, gestá, mimika).
- Skupinové činnosti a spolupráca.
- Rešpektovať komunikačného partnera.
- Aktívna a pasívna slovná zásoba.
- Vytváranie otázok a odpovedí k danej téme.
- Počúvanie s porozumením (rozhlas, rozprávanie príbehu).
- Pozeranie a vnímanie obsahu videného.
- Diferenciácia a pomenovanie zvukov.
- Eliminácia rušivých elementov pri komunikácii.
- Nácvik a rytmizácia básničiek a riekaniek.
- Nácvik pohybovo-rytmických hier.
- Prednes krátkych literárnych útvarov.

Základy čítania a písania

Rozvíjanie schopností potrebných pre základy čítania.

Pre osvojovanie čítania analyticko-syntetickou i globálnou metódou je nevyhnutné dosiahnutie určitej úrovne fonologického uvedomenia. Preto je potrebné hrovou formou rozvíjať schopnosť diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku).

Súčasťou obsahu predmetu RKS je:

- Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov.
- Schematické znázornenie slov.
- Rytmizovanie riekaniak a detských pesničiek.
- Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava).
- Obrázkové (maľované) čítanie. Ak individuálne schopnosti žiaka nedovoľujú osvojovanie si všetkých tvarov písmen, odporúča sa čítanie a písanie len veľkých tlačných písmen.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Nadväzovanie kontaktu v komunikácii	13
Používanie jazyka v sociálnych interakciách (vyjadrenie svojich potrieb a želaní)	3
Porozumenie inštrukciám, povelom, usmerneniam	15
Vykonávať činnosti podľa inštrukcii	21
Neslovné reakcie (pohyby, gestá, mimika)	3
Skupinové činnosti a spolupráca	22
Rešpektovať komunikačného partnera	15
Aktívna a pasívna slovná zásoba	20
Vytváranie otázok a odpovedí k danej téme	15
Počúvanie s porozumením (rozhlas, rozprávanie príbehu)	10
Pozeranie a vnímanie obsahu videného	10
Diferenciácia a pomenovanie zvukov	15
Eliminácia rušivých elementov pri komunikácii	10
Nácvik a rytmiizácia básničiek a riekaniak	10
Nácvik pohybovo-rytmických hier	10
Prednes krátkych literárnych útvarov	3

Rozvíjanie sociálnych zručností pre prípravný ročník C variant

1. Charakteristika predmetu Rozvíjanie sociálnych zručností. Z oblastí, ktoré sú pri mentálnom postihnutí poškodené, je najmarkantnejšie poškodenie v oblasti sociálnych zručností a komunikačnej schopnosti. Rozvíjanie sociálnych zručností je preto jedným zo základných cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov s mentálnym postihnutím. Neoddeliteľnou súčasťou sociálneho správania sú schopnosti, ktoré napomáhajú sociálnej integrácii, tzv. integračné zručnosti, t.j. nadväzovanie a udržanie vzťahov, trávenie voľného času a iné aktivity, a v neposlednom rade samoobslužné schopnosti.

2. Ciele:

- Vyvolávať situácie krátkych interakcií s učiteľom ,
- vytvárať predpoklady k spolupráci v samoobsluže.

3. Proces vyučovania predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa bude realizovať na hodinách rozvíjania sociálnych zručností, 2 hodiny týždenne, spolu 78 vyučovacích hodín ročne. Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní sociálnych zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä rozvíjanie komunikačnej schopnosti a pracovné vyučovanie.

4. Obsah vzdelávania:

Spolupráca pri vyzliekaní niektorých častí oblečenia a aspoň naznačenie obliekania (nastavenie ruky do rukáva, nasunutie nohy do topánky apod.).

Spolupráca pri umývaní rúk, tváre a ich utieraní, pri čistení zubov.

Spolupráca pri fúkaní, utieraní nosa a pri používaní toaletného papiera.

Napodobňovanie činnosti dospelého (napr. upratovanie, obliekanie).

Nechať si viesť ruky pri jedení (používanie lyžice a vidličky vedením ruky).

Reagovanie na výzvu inej osoby (napr. podanie predmetu).

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Spolupráca pri vyzliekaní	14
Spolupráca pri vykonávaní hygienických návykov	30
Napodobňovanie činnosti dospelého	12
Nechať si viesť ruku pri jedení	10
Reagovanie na výzvu inej osoby	12

Rozvíjanie grafomotorických zručností pre prípravný ročník C variant

1. Charakteristika predmetu Rozvíjanie grafomotorických zručností. Vzhľadom na to, že od prevažnej väčšiny žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie je možné vyžadovať písanie písaným písmom je vhodné naučiť ich dorozumieť sa písomnou formou pri použití písmen veľkej tlačenej abecedy. K nácviku písmen malej a veľkej písanej abecedy pristupujeme len u detí s vhodnými dispozíciami na túto činnosť. Nácvik písaných tvarov písma vtedy nacvičujeme súčasne s nácvikom ich čítania.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová.

Na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností sa podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä výtvarná výchova.

2. Ciele:

- Vytvárať základné predpoklady pre rozvíjanie zručnosti písania,
- rozvíjať hrubú motoriku,
- rozvíjať jemnú motoriku.

3. Proces vyučovania predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa bude realizovať na hodinách rozvíjanie grafomotorických zručností, 2 hodiny týždenne, spolu 78 vyučovacích hodín ročne.

4. Obsah vzdelávania:

Cibrenie motoriky rúk nasledujúcimi činnosťami: mávanie, tleskanie, hladkanie, odhadzovanie lopty, chytanie lopty.

Zlepšovanie schopnosti imitácie pohybov rúk prostredníctvom imitácie hrubomotorických pohybov rúk, „hrania“ na jednoduchých hudobných nástrojoch.

Činnosti na zlepšovanie hrubej motoriky a koordinácie: kráčať dookola, chodiť „cez“, stúpať, klesať, podliezať, behať, skákať znožmo, skákať striedavo na jednej nohe, chodiť po čiare, imitovať tvary chodidlami, prstami, vytvárať rôzne tvary chodidlami, dlaňami (do farby, piesku).

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Cibrenie motoriky rúk.	28
Zlepšovanie schopnosti imitácie pohybov rúk	20
Činnosti na zlepšovanie hrubej motoriky a koordinácie	30

Matematika pre prípravný ročník C variant

1.Charakteristika predmetu matematika. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

2. Ciele:

Rozvíjať schopnosť diskriminovať a triediť činnosti bežného života, predmety, vlastnosti a pod., podľa určitých kritérií, ako predpoklad rozvíjania základných matematických zručností a návykov.

3. Proces vyučovania predmetu matematika sa bude realizovať 2 hodiny týždenne, spolu 78 vyučovacích hodín ročne. Vo vyučovacom procese si žiaci prostredníctvom manipulácie s reálnymi predmetmi, prostredníctvom reálnych situácií a stavov osvojujú základné logické operácie, ktoré sú východiskom pre ďalšie matematické zručnosti.

Pri výučbe na úvod zaradujeme úlohu, ktorú má už žiak osvojenú, ktorú rád vykonáva a úspešnosťou súčasne pôsobí motivujúco pre zvládnutie ďalších náročnejších úloh.

Pri triedení predmetov sa snažíme o to, aby žiak rozpoznal ich najdôležitejšie vlastnosti a podľa nich ich aj rozdelil. Náročnosť zvyšujeme od ľahko rozlíšiteľných predmetov až po podobné. Pri priradovaní predmetov sa snažíme, aby si žiak osvojil vzťah jedného voči druhému.

Priradovanie je základom schopnosti rozlíšiť predmety na základe merania.

Pri pracovných úlohách využívame predmety reálneho života, ktoré žiak dobre pozná. Z úlohy musí jasne vyplývať čo má žiak urobiť.

Náročnosť úloh postupne zvyšujeme, pričom je nutné rozpoznať či žiak danú úlohu naozaj zvládol, či ju nevykonáva len na základe mechanického postupu. Preto je potrebné dané učivo aplikovať aj na inú úlohu alebo situáciu.

4. Obsah vzdelávania:

Porovnávanie predmetov podľa vlastností

- veľkosť, farba, tvar.

Triedenie predmetov podľa vlastností

- veľkosť, farba, tvar.

Priradovanie predmetov k rovnakým predmetom

- napr. topánka k topánke, rukavica k rukavici.

Vyhľadávanie rovnakých predmetov patriacich k sebe

- napr. noha k topánke, ruka k rukavici.

Skladanie celku z častí

- napr. puzzle.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Porovnávanie predmetov podľa vlastností	20
Triedenie predmetov podľa vlastností	20
Priradovanie predmetov k rovnakým predmetom	14
Vyhľadávanie rovnakých predmetov patriacich k sebe	14
Skladanie celku z častí	10

Vecné učenie pre prípravný ročník C variant

1. Charakteristika predmetu Vecné učenie. Vecné učenie je syntézou najjednoduchších prírodovedných a spoločenskovedných poznatkov, ktoré žiaci získavajú na základe pozorovania prírodných zmien počas roka a vzťahov medzi človekom a prírodou.

2. Ciele:

- Poznať osobné údaje,
- orientovať sa v čase,
- orientovať sa v priestore,
- spoznávať prírodu v priamom kontakte,
- orientovať sa v bežných životných situáciách.

3. Proces vyučovania predmetu vecné učenie sa bude realizovať na hodinách vecného učenia, 1 hodinu týždenne, spolu 39 vyučovacích hodín ročne.

4. Obsah vzdelávania:

Základná orientácia

Svoje meno, priezvisko.

Orientácia v priestore: trieda, budova školy.

Spoznávanie zariadenia triedy.

Porozumenie najjednoduchším časovým údajom a vzťahom: deň-noc, svetlo-tma.

Spoznávanie vlastného tela: ukázanie aspoň troch pomenovaných častí svojho tela.

Poznávanie prírody

Domáce zvieratá: pes, mačka.

Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď.

Pojmy: vtáky a hmyz.

Rastliny: kvety a stromy.

Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia.

Orientácia v bežných životných situáciách

Verejná doprava: výstup a nástup do dopravného prostriedku.

Správanie sa v obchode, rozoznať aspoň dva obchody podľa zamerania – potraviny, hračky

Rozpoznávanie základných potravín.

Úloha lekára a zdravotnej sestry.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Základná orientácia	12
Poznávanie prírody	12
Orientácia v bežných životných situáciách	15

Pracovné vyučovanie pre prípravný ročník C variant

1. Charakteristika predmetu Pracovné vyučovanie. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov.

2. Ciele:

- Utvárať základné hygienické návyky,
- utvárať základné samoobslužné zručnosti,
- utvárať základné návyky pri stravovaní,
- rozvíjať jemnú a hrubú motoriku,
- utvárať základné pracovné zručnosti,
- poznávať rôzne materiály.

3. Proces vyučovania predmetu pracovné vyučovanie sa bude realizovať na hodine pracovného vyučovania, 3 hodiny týždenne, 117 hodín ročne. Žiaci prípravného ročníka si osvojujú najmä základné hygienické a samoobslužné návyky, primerane k svojej úrovni.

V prípravnom ročníku sa predovšetkým zameriame na činnosti rozvíjajúce jemnú a hrubú motoriku: chytanie predmetov prstami, zvyšovanie schopnosti uchopenia a stisku, zdvíhanie a prekladanie predmetov rôznej veľkosti a váhy, prenášanie predmetov na väčšiu vzdialenosť, ťahanie predmetov počas chôdze, manipulovanie s predmetmi obidvoma rukami, zbieranie malých predmetov pomocou palca a ukazováka a podobne.

Manipuláciou s predmetmi a rôznymi materiálmi, ako je napríklad papier a modelovacia hmota, si žiaci rozvíjajú jemnú motoriku, ktorá je základným predpokladom pre rozvíjanie grafomotorických zručností a vykonávanie samoobslužných a pracovných činností.

V prípravnom ročníku sa žiaci učia triediť, priraďovať a porovnávať predmety, osvojujú si ich vlastnosti, učia sa zameriavať pozornosť na to, čo je pri danej úlohe dôležité.

Žiakom je potrebné ukázať na čo je daný predmet určený a snažiť sa o to, aby si žiaci osvojili jeho primerané používanie.

4. Obsah vzdelávania:

Sebaobslužné činnosti

Spolupráca pri osobnej hygiene.

Používanie hygienických potrieb.

Osvojenie si hygienických návykov s pomocou.

Používanie WC, toaletného papiera.

Púšťanie vody – páková batéria.

Vyzliekanie a obliekanie odevu s pomocou.

Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.

Osvojenie si základných stravovacích návykov.

Práce v domácnosti

Odkladanie predmetov každodenného života na určené miesto s pomocou.

Odkladanie odevu a obuvi s pomocou.

Zapínanie a vypínanie osvetlenia.

Práce v dielni

Oboznámenie sa s rôznymi materiálmi: papier, textil, drevo.

Trhanie a krčenie papiera – poznávať vlastnosti papiera.

Manipulovanie s drevenými kockami.

Ukladanie kociek na seba, vedľa seba.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Sebaobslužné činnosti	47
Práce v domácnosti	35
Práce v dielni	35

Hudobná výchova pre prípravný ročník C variant

1. Charakteristika predmetu Hudobná výchova. Vyučovací predmet hudobná výchova je pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia predovšetkým vyučovacím predmetom činnostným a zážitkovým. Na základe hudobných hrových činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o hudbu a radosť z nej.

2. Ciele:

- Rozvíjať sluchové vnímanie,
- rozvíjať sluchovú diferenciáciu a senzomotorické schopnosti.

3. Proces vyučovania predmetu hudobná výchova sa bude realizovať na hodine hudobnej výchovy, 1 hodinu týždenne, 39 hodín ročne. Oboznamujeme žiakov s jednoduchými detskými piesňami a riekankami. Zoznamujeme ich so zvukmi jednoduchých hudobných nástrojov. Učíme ich rozlišovať jednotlivé nástroje sluchom a hmatom primerane ich individuálnym schopnostiam.

4. Obsah vzdelávania:

Postupné navvykanie na pasívne vnímanie reprodukovanej hudby – detské piesne, moderná hudba.

Vnímanie zvukov vyludzovaných na jednoduchých hudobných nástrojoch Orffovho inštrumentária.

Rytmizácia jednoduchých riekaniek.

5. Časová dotácia

Tematický celok	Počet hodín
Postupné navvykanie na pasívne vnímanie reprodukovanej hudby – detské piesne, moderná hudba	15
Vnímanie zvukov vyludzovaných na jednoduchých hudobných nástrojoch Orffovho inštrumentária	15
Rytmizácia jednoduchých riekaniek	9

Výtvarná výchova pre prípravný ročník C variant

1. Charakteristika predmetu Výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie.

2. Ciele:

- Rozvíjať jemnú a hrubú motoriku,
- rozvíjať motoriku rúk a prstov,
- rozvíjať koordinovaný pohyb rúk,
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu,
- rozvíjať percepciu,
- rozvíjať zmyslové vnímanie.

3. Proces vyučovania predmetu výtvarná výchova sa bude realizovať na hodinách výtvarnej výchovy, 1 hodinu týždenne, spolu 39 hodín ročne. Dôležité je precvičovanie motoriky rúk a prstov žiakov: mávanie, tieskanie, krúženie, hladkanie rôznych materiálov. Žiaci pozorujú a zbierajú na vychádzkach prírodné materiály: kamienky, halúzky, plody, listy a pod., pozorujú ich, triedia a porovnávajú, rytmicky radia, zoskupujú, vtlačajú do vhodných materiálov – piesok, hlina, blato, sadra, plastelína.

4. Obsah vzdelávania:

Kresba (mäkká ceruzka, rudka, krieda)

Nacvičovanie uchopenia ceruzky, jej správne držanie, čmáranie na papier rozličných rozmerov, napodobňovanie jednoduchých tvarov.

Maľba (tampón, drievko, akvarelové farby, temperové farby)

Lístie, kvapkanie, fľkanie farby.

Modelovanie (plastelína, cesto)

Manipulácia s modelovacím materiálom: miesenie, stláčanie, šúľanie, ťapkanie, odštipkávanie.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Kresba	16
Maľba	13
Modelovanie	10

Zdravotná telesná výchova pre prípravný ročník C variant

1.Charakteristika predmetu Zdravotná telesná výchova. Po určení motorickej a senzorických vývojovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypíí.S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – vnímania, pozornosti, pamäte, fantázie a reči.

2. Ciele:

- Utvárať základné sociálne interakcie prostredníctvom pohybu,
- budovať funkčný spôsob komunikácie s učiteľom vo vzťahu k pohybovým aktivitám,
- zlepšovať úroveň preverbálnych prejavov,
- budovať základy spolupráce, sebakontroly, prijímania a uplatňovania pravidiel,
- uvedomenie si vlastného tela vo vzťahu k inštruktážam aj k pohybu,
- vyjadriť potrebu ísť na WC pri pohybovej aktivite.

3. Proces vyučovania predmetu zdravotná telesná výchova sa bude realizovať na hodinách zdravotnej telesnej výchovy, 3 hodiny týždenne, spolu 117 vyučovacích hodín ročne. Pri vyučovaní predmetu zdravotná telesná výchova uplatňujeme individuálny prístup.

4. Obsah vzdelávania:

V krátkej riadenej interakcii s učiteľom v rozsahu 3 až 10 minút sa nacvičuje:

- uchopenie predmetu, pustenie predmetu,
- chytanie predmetov celou rukou (nie len dlaňou, ale aj prstami),
- zdvihnutie predmetu palcom a ukazovákom,
- uchopenie, ukladanie, prekladanie predmetov oboma rukami,
- prenášanie predmetu (hračky) počas chôdze,
- chôdza k stanovenej méte,
- beh k stanovenej méte.

Sezónne činnosti

Hry na snehu.

Nácvik chôdze po klzkej ploche.

Sánkované na miernom svahu.

V jarnom a v letnom období krátka turistika, vychádzky.

Plávanie.

5. Časová dotácia

Tematické okruhy	Počet hodín
Manipulácia s predmetom	45
Chôdza	20
Beh	17
Sezónne činnosti	35